

ผลิตภัณฑ์สวยเด่น จัดเต็มทั้งฟังก์ชันและดีไซน์ เข้ากับไลฟ์สไตล์
 ผู้คนยุคนี้ คือผลงานของว่าที่ “ดีไซเนอร์” จากรั้ว สจล. พวกเขาตั้ง
 วัตถุประสงค์นอกสายตาอย่าง “หญ้าแฝก” มาเพิ่มมูลค่า เพื่อแก้ปัญหา
 สินค้าชุมชน ผลพลอยได้จากการทำงาน ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์สุดแจ่ม
 แต่คือการเรียนรู้วิถีออกแบบเพื่อผู้คนและสังคม

● จิราวัฒน์ คงแก้ว

“LANG LAMP By PatPat” โคมไฟ
 ที่ได้แรงบันดาลใจจากแสงอาทิตย์ยามเย็นตอนตก
 กระบี่ผิวน้ำป่าสัก “LINK baskets collection”
 ตะกร้าปักปักที่ทำเส้นแฝกผสมผสานการถักและเย็บ
 ด้วยเทคนิคพิเศษเป็นลายใหม่ “KAROM” ชุดทาน
 อาหารจากที่ทอเสื่อ กลิ่นโอ Thai contemporary
 เสียนแบบการย้อมสีมัดหมี่และย้อมคราม “TAWAN
 By paptawan” กระเป๋าถักจากหญ้าแฝก ที่มีแรง
 บันดาลใจจากแสงแดดยามเช้าในหมู่บ้านเพชรบูรณ์
 และ “KAEN” แผ่นรองจานจากหญ้าแฝก ที่ได้แรง
 แรงบันดาลใจจากทอเสื่ออาหารของพืช ฯลฯ

นี่คือตัวอย่างผลงานคุณภาพดี ผลผลิตจากโครงการ
 พัฒนาผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก ตามแนวพระราชดำริ
 ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “Vetiver Make-
 Over แฝกเป็นได้มากกว่าหญ้า” ความร่วมมือของ
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 (สจล.) และ ร้านไม้ทอพัฒนา มูลนิธิชัยพัฒนา

งานออกแบบสุดแจ่มที่เห็น ไม่ใช่ผลงานของ
 ดีไซเนอร์มืออาชีพ แต่เป็นฝีมือและไอเดีย ของนิสิต
 ภาควิชาศิลปะอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ที่ได้เนื้ก้าก้ากับ ชุมชน ต.โคกปรัง อ.วิเชียรบุรี
 จ.เพชรบูรณ์ แลกเปลี่ยน “วิชาแฝก” จนก่อให้เกิดเป็น
 ความรู้ใหม่ และผลงานใหม่ๆ ในวันนี้

“โครงการนี้เริ่มต้นจากให้นักศึกษาไปลงพื้นที่
 ต.โคกปรัง จ.เพชรบูรณ์ เพื่อไปเรียนรู้เรื่องการทอ
 หญ้าแฝกจากแม่ๆ ในชุมชน โดยเราไปกินสองครั้ง
 ครั้งแรกแม่ๆ เป็นครู ครั้งที่สองแม่ๆ เป็นลูกศิษย์”
 “จารย์พร อาชวะสมิต” อาจารย์ประจำภาควิชา
 ศิลปะอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.
 บอกสถานะ “คุณครู” และ “ลูกศิษย์” ที่เริ่มต้นขึ้น
 เมื่อนิสิตได้ลงพื้นที่เรียนรู้ เรื่องหญ้าแฝก ตั้งแต่
 เส้นใย การทอหญ้าแฝกให้กลายเป็นผืน และการทำผืน
 ให้เป็นผลิตภัณฑ์จาก “คุณครูนอกห้องเรียน” ซึ่งก็คือ
 เหล่าแม่ๆ ในชุมชน ที่มีวิถีชีวิตและภูมิปัญญาในการ
 ทำแฝกมาแต่ดั้งเดิม

เด็กๆ ได้รู้จักกับหญ้าแฝก ทั้งข้อดี ข้อด้อย ข้อจำกัด
 แล้วทำให้ข้อจำกัดนั้น เป็นความสวยงามขึ้นมาได้
 ด้วยไอเดียอันออกแบบของพวกเขา

หลังความรู้อิ่มแน่น ทุกคนก็ได้กลับมามงสรรค์
 ผลงานของตัวเอง แล้วกลับไปชุมชนอีกครั้ง เพื่อ
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการทำแบบใหม่ๆ
 ให้เหล่าแม่ๆ และต่อมานั้นเองที่พวกเขาได้เปลี่ยน
 บทบาทมาเป็น “คุณครู” กับเขาบ้าง

ซึ่งคุณค่าของสิ่งที่ได้ไม่ใช่แค่ความรู้ในการ
 ออกแบบ แต่คือ “วิชานอกตำรา” ที่จะ
 ปูทางให้นิสิตพร้อมสำหรับการเข้าสู่
 อาชีพนักออกแบบในอนาคต

“เราจบไปเป็นนักออกแบบ
 อาจต้องดีลงานกับชีพหลายอย่างบ้าง
 ต้องทำงานร่วมกับชุมชนกับกลุ่มแม่
 บ้านบ้าง ซึ่งถ้าไม่เคยทำงานด้วย
 กันมาก่อน เวลาเกิดปัญหาขึ้น
 อย่างกลุ่มแม่บ้านเองบอกว่า
 วันนี้ไม่ว่าง ต้องไปตัดหอม
 ไปทำมา ไปช่วยงานศพเพื่อนบ้าน
 แล้วนักศึกษาต้องทำอย่างไร
 ฉะนั้นนี่คือ การสอนให้เขารู้จัก
 ปัญหาและอุปสรรค และแนวทาง
 แก้ไขด้วยตัวของเขา”

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

“คอนเซ็ปต์คือ ทำอย่างไรให้คนเมือง คนรุ่นใหม่
 มีความรู้สึก ว่าหญ้าแฝก อยู่ในชีวิตเขาได้”

“ภาคมล รัตตะเสวี” ผู้อำนวยการโครงการไม้ทอพัฒนา
 บอกโจทย์ท้าทายที่ส่งมอบให้ทุกจักขอร์ที่ร่วมโครงการ
 เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบพื้นๆ อย่าง “หญ้าแฝก”
 ให้มี “คุณค่า” และ “มูลค่า” ขึ้นมาให้ได้

ที่มาของหลากหลายผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคุณภาพ
 และประโยชน์ใช้สอยโดดเด่นทันสมัย และตอบโจทย์
 ความต้องการของผู้บริโภคยุคนี้ ผ่านการนำ

โครงการนี้ไม่ได้มีใจเพียงจากแค่นักศึกษา
 และชุมชน ทว่ายังมีจากคนส่งมอบสินค้าสุดลาด
 อย่าง “ร้านไม้ทอพัฒนา” มูลนิธิชัยพัฒนา ผลิตภัณฑ์
 ที่ออกมา จึงต้องคอยใจหทัยทั้ง ชุมชน การออกแบบ
 และการตลาดด้วย

ศุภชัย สุจรการวิทย์ จารย์พร อาชวะสมิต ภาคมล รัตตะเสวี

วิสา ‘หญ้าแฝก’

ความรู้ นอกห้องเรียน ของ ดีไซเนอร์

พวกเขาคิดว่า ดีไซเนอร์
 มีบทบาทมาก ที่จะเข้ามา
 แก้ปัญหาเหล่านี้ เพราะว่า
 ของทุกอย่างที่เราใช้อยู่
 ล้วนเป็นผลงานของ
 นักออกแบบทั้งสิ้น

เทคนิคการออกแบบของนักศึกษามหาวิทยาลัยการ
 ภัฏของของกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งผลงานผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
 ที่เขาทำ จะถูกนำไปผลิตจริง และจัดจำหน่ายในร้าน
 ไม้ทอพัฒนา เป็นลำดับต่อไป
 ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ในวิชานอกห้องเรียน ดูได้จาก
 หนังสือที่ร่วมโครงการอย่าง “เจย์-ศุภชัย สุจรการวิทย์”
 เจ้าของผลงาน “แก่น” (KAEN) แผ่นรองจานที่ใช่

เทคนิคการดักโครเซตมารวมกับหญ้าแฝก ซึ่งได้
 แรงบันดาลใจมาจาก “แก่น” ของต้นไม้ ซึ่งเป็น
 ท่อลำเลียงอาหารของพืช จนมาสู่แผ่น
 รองจาน ที่สะท้อนการลำเลียงอาหารสู่
 ผู้คนเช่นเดียวกัน

เขาใช้เทคนิคการดักโครเซต
 มารวมกับหญ้าแฝก ก็เพื่อเพิ่มความแข็งแรง
 ไม่ระคายผิวสัมผัส สดชื่นตอนการทำงาน
 ช่วยให้ทำงานง่ายขึ้น และรวดเร็วขึ้น ทั้งเพิ่ม
 อายุการใช้งานให้ผลิตภัณฑ์ ขณะทำการดักโครเซต
 ก็ไม่ใช่ทักษะใหม่สำหรับชุมชน เพราะมีพื้นฐานกัน
 อยู่บ้างแล้ว ก็แค่เอาสองความเชี่ยวชาญที่มีมาผนึก
 ไว้ด้วยกัน...ก็เท่านั้น

“คณะที่ผมเรียน ไม่ใช่จบออกมาเป็นอาร์ตดีสไตต์
 แต่เราจบออกมาเพื่อเป็นดีไซเนอร์ นั่นคือการทำงาน
 ที่ต้องผสมผสานกันระหว่างวิทยาศาสตร์และความเป็น
 ศิลปะ เพื่อให้เกิดเป็นโปรดักต์ที่มีฟังก์ชันการใช้งาน
 และมีควมงามในทางศิลปะ” เขายก
 ขณะทำการดักโครเซตขึ้นเพื่อทำงานร่วมกับชุมชน
 ก็เป็นโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
 เขายกว่า แม่ๆ ไม่ค่อยมีทักษะเรื่องการออกแบบ
 ไม่รู้เทคนิคในปัจุบัน ขณะนี้นักออกแบบรุ่นใหม่
 อย่างพวกเขา สามารถไปเติมเต็มจุดอ่อนนี้ได้ โดย
 นำเสนอเทคนิคใหม่ๆ รูปแบบใหม่ๆ เพื่อที่จะมี
 โอกาสขายสินค้าได้มากขึ้น กลุ่มเป้าหมายกว้างขึ้น
 และสามารถเห็นแสงสว่างในอนาคต ที่อาจต่อยอด
 สู่การทำตลาดอินเตอร์ได้อีกด้วย

ในวันนี้นักหนุ่มอายุ 23 ปี กำลังศึกษาอยู่ใน
 ปีสุดท้าย เมื่อถามถึงเป้าหมายในอนาคต เขาได้คำตอบ
 ที่น่าสนใจสำหรับดีไซเนอร์ว่า เขาสนใจทำงานร่วมกับ
 ชุมชน เพราะเชื่อว่าประเทศเราจะมีอะไรๆ อยู่เยอะมาก

ขาดแต่การนำออกมาใช้เท่านั้น โดยอยากมีแบรนด์
 ของตัวเอง ที่ทำร่วมกับชุมชน และเป็นธุรกิจที่ต้อง
 ตอบความยั่งยืนได้ด้วย

“ปัจจุบันนี้บริษัทหลายบริษัท ที่ขาดความยั่งยืน
 เป็นอะไรที่ผ่านมาแล้วผ่านไปอย่างรวดเร็วมาก
 ซึ่งค่อนข้างไม่ตอบโจทย์การใช้ชีวิตของคนเราใน
 ปัจจุบัน ยุคที่มีปัญหาด้านทรัพยากร ปัญหาโลกร้อน
 เข้ามา ผมคิดว่า ดีไซเนอร์มีบทบาทมากขึ้น ที่จะเข้า
 มาแก้ปัญหาเหล่านี้ เพราะว่าเราทุกคนอย่างที่เราใช้อยู่
 ล้วนเป็นผลงานของนักออกแบบทั้งสิ้น”

เขายกว่า ถ้านักออกแบบมีความใส่ใจและคำนึง
 ถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอ
 โลกของเราจะไม่มีปัญหาอะไร และใจหทัยซื่อนี้ก็
 นับเป็น “ความรับผิดชอบโดยตรง” ของนักออกแบบ
 อย่างพวกเขา

ระหว่างทางของการศึกษา เขายังออกไปทำงาน
 เพื่อส่งคอมูบอยครั้ง ตั้งแต่ช่วยแพคของน้ำท่วม
 แล้วยกบ้างจะไปทาสีห้องสมุดของชุมชนเร็วๆ นี้ถามว่า
 ใต้อะไรจากสิ่งที่ทำ คนหนุ่มบอกเพียงว่า “อิมเมจใจ”
 ที่ได้เห็นคนที่เขาต้องการสิ่งที่เรามี แล้วรับมันไป
 มากกว่าการให้ในสิ่งที่คนไม่ได้ต้องการ ซึ่งนั่นไม่ได้
 ทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจอะไรด้วยซ้ำ

ขณะที่การส่งผลงานเข้าประกวดก็ไม่เคยคาดหวังถึง
 “รางวัล” เพราะรางวัลสำหรับเขาคงหมายถึงมากกว่านั้น
 “เวลาทำงาน ผมไม่ได้ตั้งใจเป้าหมายที่ รางวัล
 แต่ตั้งใจว่า ทำงานออกมาให้ดี ให้งานออกไปแล้ว
 เป็นประโยชน์จริงๆ ขอแค่ทุกคนได้เห็นงานแล้ว
 สามารถนำไปต่อยอดต่อเพื่อทำให้โลกเราดีขึ้นได้
 ผมว่า นั่นก็เป็นรางวัลของผมแล้ว”

หนึ่งผลบวกของวิชาจากหญ้าแฝกที่ไม่ใช่แค่
 ชุมชนหรือสังคมได้ แต่ “คนทำ” ก็ได้ด้วย

